ΕΡΡΙΚΟΣ ΤΖΩΡΤΖ

Ο ΠΡΟΜΑΧΟΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΓΓΕΙΟΥ ΑΞΙΑΣ[1]

Ἐν τῇ συλλογῇ ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἐρρίκου Τζώρτζ, τοῦ «Προφήτου τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου», ἣν ἐδημοσίευσα εἰς τὸ περυσινὸν Ἡμερολόγιον τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ἀνέφερα ἐκεῖνα τὰ κεφάλαια τῶν ἔργων του εἰς τὰ ὁποῖα ἀσχολεῖται μὲ τὸ μεγάλο αἴνιγμα τῆς ἐποχῆς μας, μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι αὐξάνει ἡ Πενία συγχρόνως μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Προόδου, τὸ αἴνιγμα τὸ ὁποῖον ἡ Σφὶγξ τοῦ Πεπρωμένου θέτει εἰς τὸν Πολιτισμὸν καὶ τὸ ὁποῖον, ἐὰν δὲν λυθῇ θὰ ἐπιφέρῃ τὴν καταστροφὴν τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἀποδεικνύει δηλαδὴ ὁ Ἑ. Τζὼρτζ ὅτι «οἱ μισθοὶ δὲν παίρνονται ἐκ τοῦ Κεφαλαίου, ἀλλὰ παίρνονται ἐν τῇ πραγματικότητι ἀπὸ τὸ ἴδιον προϊὸν τῆς ἐργασίας δι' ἣν πληρώνονται οἱ μισθοί». Ἀντικρούει τοιουτοτρόπως τὴν εἰσέτι—μεταξὺ Κομμουνιστῶν καὶ μὴ—ἐπικρατοῦσαν θεωρίαν ὅτι ὁ Μισθὸς προέρχεται ἐκ τοῦ Κεφαλαίου, καὶ τονίζων τὰς συνεπείας, ἃς ἐπιφέρει εἰς τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν πάντων τῶν λαῶν ἡ σύγχυσις τοῦ Ἐδάφους τοῦ συμπεριλαμβάνοντος πάσας τὰς πρώτας ὕλας, πάσας τὰς φυσικὰς δυνάμεις καὶ ἰδιότητας», μὲ τὸ Κεφάλαιον, περιορίζει τὸν ρόλον τοῦ Κεφαλαίου εἰς τὸ νὰ «ἐπαυξάνῃ τὴν δύναμιν τῆς Ἐργασίας». «Τὸ Κεφάλαιον», λέγει

---

[1] Ἴδε Ἡμερολόγιον τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος 1934 σ. 423 κ.ἑ.

ὁ Ἔρρ. Τζώρτζ, «δὲν μᾶς προμηθεύει τὸ ὑλικὸν τὸ ὑπὸ τῆς Ἐργασίας εἰς πλοῦτον μεταβαλλόμενον, ὡς ἐσφαλμένως διδάσκεται. Τὸ ὑλικὸν τοῦτο μᾶς τὸ προμηθεύει ἡ Φύσις. Τοιοῦτον ὑλικὸν καταλλήλως ἐπεξειργασμένον καὶ συνεχῶς ἀνταλλασσόμενον ἐξελίσσεται εἰς Κεφάλαιον».

Κατὰ τὸν Ἔρρ. Τζὼρτζ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν στερηθῇ σήμερον τῆς φυσικῆς ἱκανότητος νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις των ἐργαζόμενοι μόνοι των, διὰ νὰ προσπορισθῶσι μίαν ἀνταμοιβὴν τῆς ἐργασίας των, εἶναι καταδικασμένοι νὰ συναγωνίζωνται μεταξύ των ἐνώπιον τοῦ ἐργοδότου, διότι ἔχουν ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὴν Γῆν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πηγὴ πάσης ἐργασίας.

Ὁμοίως ἀντικρούει ὁ Ἔρρ. Τζὼρτζ τὴν θεωρίαν τοῦ Μάλθου ὅτι δῆθεν «ὁ πληθυσμὸς τείνει νὰ αὐξάνῃ ταχύτερον τῶν μέσων συντηρήσεως» καὶ ἀποδεικνύει διὰ συλλογισμῶν καὶ παραδειγμάτων ὅτι «ἡ βιομηχανικὴ παραλυσία καὶ ἡ ἐμπορικὴ κρίσις, ποὺ μαστίζουν σήμερον τὸν πολιτισμένον κόσμον, δὲν προέρχονται ἀπὸ ἔλλειψιν πλουτοπαραγωγῆς».

Εἰς τὰ παραδείγματά του προσέθεσα καὶ τὸ λαμπρὸν παράδειγμα τῆς προόδου τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος συνεπείᾳ τῆς ἀφίξεως τῶν δύο ἑκατομμυρίων προσφύγων ἐκ τῆς Μικρασιατικῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης.

Κατωτέρω ἀναφέρω τὰ τελικὰ συμπεράσματα καὶ τὰς λαμπρὰς προτάσεις τοῦ Ἔρρ. Τζὼρτζ πρὸς ἀποσόβησιν τῆς Πενίας καὶ προαγωγὴν συγχρόνως τῆς προόδου.

Οἱ νόμοι τῆς διανομῆς.

(Ἐκ τοῦ «Πρόοδος καὶ Πενία»)

Ὅτι συγχρόνως μὲ τὴν ὑλικὴν πρόοδον οἱ Μισθοὶ ἀργοῦν νὰ αὐξάνουν ἢ μᾶλλον τείνουν πρὸς ἐλάττωσιν, δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τῆς θεωρίας ὅτι ἡ αὔξησις τῶν ἐργατῶν τείνει νὰ διανέμῃ εἰς μικρότερα μερίδια τὸ κεφάλαιον ἐκ τοῦ ὁποίου πληρώνονται οἱ Μισθοί. Διότι, ὅπως εἴδαμεν,

οἱ Μισθοὶ δὲν προέρχονται ἐκ τοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ παράγονται ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἕκαστος ἐργάτης, ὅταν ἐργάζεται, δημιουργεῖ τὸν Μισθόν του, καὶ μὲ ἕκαστον πραγματικὸν ἐργάτην, γίνεται προσθήκη εἰς τὸ πραγματικὸν «Ταμεῖον Μισθῶν», δηλαδὴ προσθήκη εἰς τὸ γενικὸν σύνολον πλούτου, ἡ ὁποία εἶναι, ἐν γένει μεγαλυτέρα τῶν ἀφαιρετέων Μισθῶν.

Οὔτε δύναται τοῦτο νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τῆς θεωρίας, ὅτι ἡ Φύσις παραχωρεῖ μικρότερα μερίδια εἰς τὰς αὐξανούσας ἀπαιτήσεις τοῦ αὐξάνοντος πληθυσμοῦ· τουναντίον ἡ αὐξάνουσα παραγωγικότης τῆς ἐργασίας προκαλεῖ συνεχῆ αὔξησιν τῆς κατ᾽ ἄτομον παραγωγῆς καὶ αἱ πυκνότερον κατωκημέναι χώραι, ὑπὸ ὁμοίους ὅρους, εἶναι πάντοτε αἱ πλουσιώτεραι. Οἱ συλλογισμοὶ μᾶς ἔφεραν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἕκαστος ἐργάτης δημιουργεῖ τὸν Μισθόν του καὶ ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν ἔπρεπε νὰ φέρῃ αὔξησιν τοῦ Μισθοῦ ἑκάστου· μολαταῦτα εἶναι φανερὸν ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ ἐργάται, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ εὕρουν ἐπικερδῆ ἀσχόλησιν, καὶ ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν φέρει μείωσιν τῶν Μισθῶν. Μὲ ὀλίγα λόγια: ἀπεδείξαμεν, ὅτι οἱ Μισθοὶ ἔπρεπε νὰ εἶναι μεγάλοι, ὅπου πραγματικῶς εἶναι μικροί. Διὰ τοῦτο, ἀφ᾽ οὗ τὸ ζήτημα δὲν λύεται διὰ τῶν νόμων τῆς Παραγωγῆς τοῦ Πλούτου, πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἡ λύσις εἰς τοὺς νόμους τῆς Διανομῆς τοῦ Πλούτου.

Ἔδαφος, Ἐργασία καὶ Κεφάλαιον εἶναι τὰ τρία στοιχεῖα τῆς παραγωγῆς. Ὁ ὅρος «Ἔδαφος» συμπεριλαμβάνει πᾶσαν φυσικὴν ἱκανότητα καὶ δύναμιν, ὁ ὅρος «Ἐργασία» πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐνέργειαν, ὁ δὲ ὅρος «Κεφάλαιον» πάντα πλοῦτον χρησιμοποιούμενον πρὸς παραγωγὴν νέου πλούτου.

Εἰς ἀποζημιώσεις διὰ τοὺς τρεῖς παράγοντας διανέμεται ὅλον τὸ προϊόν. Ἐκεῖνο τὸ μέρος ποὺ πηγαίνει εἰς τὸν γαιοκτήμονα ὡς πληρωμὴ διὰ τὴν χρῆσιν τῶν φυσικῶν δυνάμεων, εἶναι ἡ Ἔγγειος Πρόσοδος. Ἐκεῖνο τὸ μέρος, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ἀνταμοιβὴν δι᾽ ἀνθρωπίνην ἐνέργειαν, εἶναι ὁ Μισθός, καὶ ἐκεῖνο τὸ μέρος, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν

ἀμοιβὴν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Κεφαλαίου, εἶναι ὁ Τόκος. Οἱ ὅροι οὗτοι ἀποκλείουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Τὸ εἰσόδημα ἑνὸς ἀνθρώπου δύναται νὰ προέλθῃ ἀπὸ μίαν, δύο ἢ καὶ τὰς τρεῖς πηγάς, καὶ ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀνεύρωμεν τοὺς νόμους τῆς Διανομῆς πρέπει νὰ κρατήσωμεν χωριστὰς τὰς τρεῖς πηγὰς ταύτας. Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ Ἔδαφος, πρὶν δυνηθῇ νὰ ἐξασκηθῇ Ἐργασία καὶ ἡ Ἐργασία πρέπει νὰ ἐξασκηθῇ πρὶν δυνηθῇ νὰ δημιουργηθῇ Κεφάλαιον. Τὸ Κεφάλαιον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Ἐργασίας καὶ χρησιμοποιεῖται ὅπως συντελέσῃ εἰς περαιτέρω παραγωγήν. Ἡ Ἐργασία εἶναι ἡ ἐνεργητικὴ καὶ ἀρχικὴ δύναμις καὶ εἶναι συνεπῶς ὁ ἐργοδότης τοῦ Κεφαλαίου. Ἡ Ἐργασία δύναται νὰ ἐξασκηθῇ μόνον ἐπὶ τοῦ Ἐδάφους καὶ ἀπὸ τὸ Ἔδαφος πρέπει νὰ παραχθῇ τὸ ὑλικόν, τὸ ὁποῖον ἡ Ἐργασία μεταβάλλει εἰς πλοῦτον.

Τὸ ἔδαφος λοιπὸν εἶναι ἡ προϋπόθεσις, τὸ πεδίον καὶ τὸ ὑλικὸν τῆς Ἐργασίας. Ἡ φυσικὴ ταξινόμησις εἶναι «Ἔδαφος», «Ἐργασία» καὶ «Κεφάλαιον».

Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς ἑκάστην κοινωνίαν, ἡ ὁποία ἐξέρχεται ἐκ τοῦ πρωτογενοῦς σταδίου, μερίδιόν τι τῶν προϊόντων κρατεῖται διὰ τὴν φορολογίαν καὶ καταναλίσκεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβωμεν ταῦτα ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν νόμων τῆς διανομῆς. Ἀφοῦ ἔχομεν ἐξερευνήσῃ τοὺς νόμους τῆς διανομῆς, δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ποίαν ἐπιρροὴν ἔχει ἡ Φορολογία ἐπ' αὐτῶν.

Εἰς τὸν ὅρον «Ἐργασία» περιλαμβάνεται κάθε ἀνθρωπίνη ἐνέργεια πρὸς παραγωγὴν πλούτου καὶ εἰς τὸν ὅρον «Μισθὸς ἢ Ἀμοιβή» ὁ ἐκ τῆς ἐργασίας προερχόμενος καρπός, δηλαδὴ ἑκάστη ἀνταπόδοσις διὰ τὴν καταβολὴν Ἐργασίας. Ἄρα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομολογίας δὲν γίνεται διάκρισις τοῦ ὅρου ἀμοιβῆς ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς Ἐργασίας.

«Μισθὸς» σημαίνει τὴν ἀντιμισθίαν, ἣν λαμβάνει τις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν Ἐργασίας, πρὸς διάκρισιν τῆς ἀμοιβῆς, ἣν λαμβάνει τις διὰ τὴν χρῆσιν Κεφαλαίου, ἤτοι τοῦ Τόκου,

ἢ ἐκείνης, ἣν λαμβάνει ὁ γαιοκτήμων διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς χρήσεως τοῦ Ἐδάφους του, ἤτοι τῆς Ἐγγείου Προσόδου.

Πᾶσα γαῖα, ἥτις ἔχει ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν, περιλαμβάνεται εἰς τὸν ὅρον τοῦτον τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομολογίας «Ἔδαφος».

Τὸ Ἔδαφος, ἐκμεταλλευόμενον εἴτε ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου εἴτε ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ἀποτελεῖ ***ἐναργὲς*** ἔσοδον. Πᾶν Ἔδαφος ποὺ ἔχει μὲν ἀξίαν, ἀλλὰ δὲν ἐκμεταλλεύεται ὑπ' οὐδενός, ἀποτελεῖ ***δυνητικὸν*** ἔσοδον.

Ἡ ἱκανότης τῆς ἀποδόσεως προσόδου δίδει ἀξίαν εἰς τὸ Ἔδαφος, ἀδιάφορον ποῖαι εἶναι αἱ ἱκανότητες τοῦ Ἐδάφους.

Ἓν ἔδαφος δύναται νὰ μὴ ἀποδίδῃ καμμίαν πρόσοδον καὶ νὰ μὴ ἔχῃ ἀξίαν, ἕως ὅτου προσφέρει τις τὴν Ἐργασίαν του ἢ προϊόντα Ἐργασίας διὰ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῇ. Τὸ ποσὸν τῆς Ἐργασίας ἢ τῶν προϊόντων τῆς Ἐργασίας, τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ πρὸς τοῦτο, δὲν θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς δυναμικότητας τοῦ Ἐδάφους, αὐτὰς καθ' ἑαυτάς, ἀλλὰ ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς δυναμικότητας ἄλλου ἐδάφους, τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει.

α') Ὁ Νόμος τῆς Ἐγγείου Προσόδου.

Ἡ Ἔγγειος Πρόσοδος κανονίζεται διὰ τοῦ πλεονάσματος τοῦ προϊόντος πλέον τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ὁμοία ἐφαρμογὴ (Ἐργασίας καὶ Κεφαλαίου) θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ χειρότερον χρησιμοποιούμενον ἔδαφος.

β') Ὁ Νόμος τοῦ Μισθοῦ.

Οἱ Μισθοὶ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ ὅριον τῆς παραγωγῆς, ἤτοι ἀπὸ τὸ προϊὸν ὅπερ δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ἡ Ἐργασία εἰς τὸ κατώτατον σημεῖον, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι προσιτὸν εἰς αὐτὴν ἄνευ πληρωμῆς Ἐγγείου Προσόδου.

γ') Ὁ Νόμος τοῦ Τόκου.

Ἡ ἀναλογία μεταξὺ τῶν Μισθῶν καὶ τῶν Τόκων κανονίζεται διὰ τῆς μέσης δυνάμεως πολλαπλασιασμοῦ, ἥτις συνδέεται μὲ τὸ Κεφάλαιον κατὰ τὴν χρῆσιν του εἰς παραγωγικοὺς σκοπούς.

Μόλις μεγαλώση ἡ Ἔγγειος Πρόσοδος ἐλαττοῦνται οἱ Τόκοι, ὅπως καὶ οἱ Μισθοί, κανονίζονται λοιπὸν ἀμφότεροι ἀπὸ τὸ ὅριον τῆς Παραγωγῆς. Ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ ὅριον τῆς Παραγωγῆς, τὸ σημεῖον δηλ. ὅπου δύναταί τις νὰ ἐξασκῇ ἐργασίαν ἄνευ πληρωμῆς Ἐγγείου Προσόδου.

Δὲν χρειάζεται λοιπὸν μεγάλη φιλοσοφία διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις, ὅτι ὅταν εἰς ἕνα τόπον ἀνοίγωνται φυσικαὶ εὐκαιρίαι, αἱ ὁποῖαι διευκολύνουν τὸν ἐργάτην νὰ λάβῃ Μισθὸν μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν σημερινὸν ἐλάχιστον μισθόν, τὸ γενικὸν ὕψος τῶν Μισθῶν θὰ ἀνέρχεται.

Ὁ Ἄνθρωπος, δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται δι᾽ ἄλλον ἀντὶ ὀλιγωτέρου ποσοῦ ἀπὸ ὅσον ἡ Ἐργασία του θέλει κοστίσῃ, ἐὰν δύναται νὰ ἐργάζεται διὰ τὸν ἑαυτόν του. Μόνον ὅταν αἱ φυσικαὶ εὐκαιρίαι ἀποκλείωνται ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν Ἐργασίαν, εἶναι ὑποχρεωμένοι οἱ ἐργάται νὰ συναγωνίζωνται διὰ τὴν ἀνεύρεσιν Ἐργασίας.

Οἱ ἄνω Νόμοι εἶναι ἀναγκαῖαι συνέπειαι τοῦ μεγάλου Νόμου, ποὺ μόνος του κάμνει δυνατὴν πᾶσαν τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομολογίαν, ὁ βασικὸς Νόμος ὅτι ***οἱ ἄνθρωποι προσπαθοῦν νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς ἐπιθυμίας των μὲ τὸν μικρότερον κόπον.***

Ἔχομεν ἤδη σαφῆ, ἁπλῆν καὶ καλὴν θεωρίαν περὶ τῆς διανομῆς τοῦ πλούτου, ἡ ὁποία συμφωνεῖ μὲ τὰ γεγονότα καὶ μὲ τὰ πρῶτα ἀξιώματα, καὶ ἡ ὁποία, ἐὰν γίνῃ καταληπτὴ, θὰ φανῇ ὡς αὐτονόητος.

Διὰ νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμῶ νὰ ἐξηγήσω, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα καὶ θὰ καταλήξωμεν εἰς ἁπλᾶς σκέψεις. Τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι σαφέστερον τῆς ἀπόψεως, ὅτι ἡ ἀδυναμία τῶν Μισθῶν νὰ αὐξάνουν, ὅταν αὐξάνῃ ἡ παραγωγικὴ δύναμις, χρεωστεῖται εἰς τὴν αὔξησιν τῆς Ἐγγείου Προσόδου. Τρεῖς παράγοντες ἑνώνονται εἰς τὴν παραγωγὴν ἡ Ἐργασία, τὸ Κεφάλαιον καὶ τὸ Ἔδαφος, τρεῖς μοιράζονται τὸ προϊόν, ὁ ἐργάτης, ὁ κεφαλαιοῦχος καὶ ὁ γαιοκτήμων. Ἐὰν λοιπὸν μὲ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς δὲν κερδίζῃ οὔτε ὁ ἐργάτης οὔτε ὁ κεφαλαιοῦχος, εἶναι φυ-

σικὸν ἐπακόλουθον νὰ συσσωρεύεται ὁλόκληρον τὸ κέρδος εἰς τὰς χεῖρας τοῦ γαιοκτήμονος.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι οἱ παράγοντες οἱ ὁποῖοι συντελοῦν, ὥστε νὰ εἰσπράττῃ ὁ γαιοκτήμων, εἶναι συγχρόνως

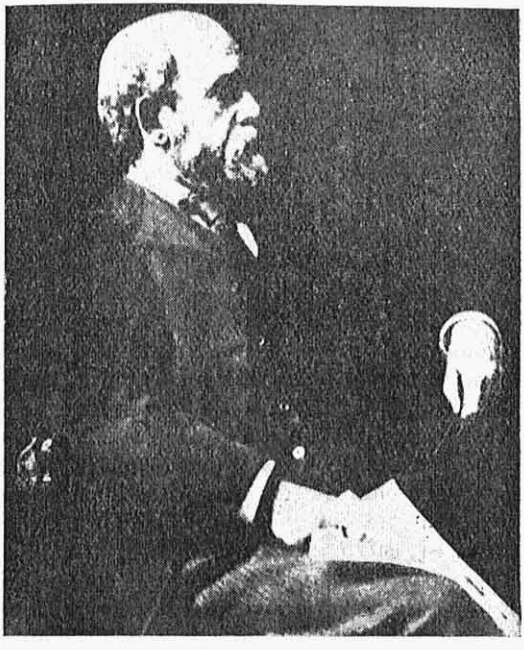

ΕΡΡΙΚΟΣ ΤΣΩΡΤΖ

Ὁ πρόμαχος τῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας.

ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν νὰ πληρώνωνται ὁ ἐργάτης καὶ ὁ κεφαλαιοῦχος. Δὲν εἶναι τὸ σύνολον τοῦ προϊόντος, ἀλλὰ ἡ καθαρὰ ἀπόδοσις μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἐγγείου προσόδου, ἡ ὁποία κανονίζει, τί δύναται νὰ μοιρασθῇ μεταξὺ

Μισθῶν καὶ Τόκου. Οὕτω τὸ ὕψος τῶν Μισθῶν καὶ τοῦ Τόκου εἶναι παντοῦ κανονισμένα, ὄχι τόσον διὰ τῆς παραγωγικότητος τῆς Ἐργασίας, ἀλλὰ διὰ τῆς Ἐγγείου Προσόδου. Ἀφοῦ ἡ Ἀξία τοῦ Ἐδάφους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν τοῦ παρέχει ὁ θεσμὸς τῆς ἰδιοκτησίας πρὸς σφετερισμὸν τοῦ ἐκ τῆς Ἐργασίας προερχομένου πλούτου, ἡ αὔξησις τῆς Ἐγγείου Ἀξίας γίνεται πάντοτε εἰς βάρος τῆς Ἐργασίας. Καὶ οὕτως, ἐὰν ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος δὲν αὐξάνει τοὺς Μισθούς, τοῦτο συμβαίνει διότι αὕτη αὐξάνει τὴν ἔγγειον ἀξίαν.

Ἡ Ἔγγειος Πρόσοδος καταβροχθίζει ὅλον τὸ κέρδος καὶ συνεπῶς ἡ Πενία συνοδεύει τὴν Πρόοδον[1].

Αἱ μέθοδοι τῆς Φορολογίας.

(Ἐκ τοῦ «Πρόοδος καὶ Πενία»).

Αἱ σημεριναὶ μέθοδοι τῆς φορολογίας παρεμποδίζουν τόσον πολὺ τὴν ἀνταλλαγὴν τοῦ Πλούτου, ὥστε θὰ ἠδύναντο νὰ παραβληθῶσι πρὸς ἀνυπέρβλητα ὄρη ἢ πρὸς ἀχανεῖς ἐρήμους, τὰ ὁποῖα ἀναφύονται εἰς τὸ μέσον μόνον καὶ μόνον μὲ σκοπὸν νὰ τὴν ἀνακόψουν: Στοιχίζει περισσότερον νὰ περάσῃ τις ἓν ἐμπόρευμα διὰ τελωνείου, παρὰ νὰ τὸ στείλῃ διὰ τοῦ γύρου τοῦ κόσμου. Ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἐνεργείας, τῆς φιλεργίας, τῆς δεξιότητος καὶ τῆς δραστηριότητος ὡς πρόστιμον ἐπὶ τῶν ἰδιοτήτων τούτων. Ἐὰν εἰργάσθην σκληρότερα καὶ ἔκτισα καλὴν οἰκίαν, ἐνῷ σεῖς εὐχαριστεῖσθε νὰ κατοικῆτε εἰς καλύβην, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἔρχεται κατ' ἔτος διὰ νὰ μὲ κάμνῃ νὰ πληρώνω πρόστιμον διὰ τὴν ἐνεργητικότητα καὶ φιλοπονίαν μου, ἀφοῦ μὲ φορο-

[1] Ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω ὁ Ἑρῖκος Τζὼρτζ εἰς τὴν ἔρευνάν του περὶ τοῦ Νόμου τῆς διανομῆς τοῦ πλούτου δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, ὅτι μερίδιόν τι τοῦ προϊόντος κρατεῖται διὰ τὴν Φορολογίαν. Μόνον ἀφοῦ ἔχει ἐξερευνήσῃ τοὺς νόμους τῆς διανομῆς ἐξετάζει ποίαν ἐπιρροὴν ἔχουν αἱ σημεριναὶ μέθοδοι Φορολογίας ἐπ' αὐτῶν.

Σ. Μ.

λογεῖ εἰς ἀνωτέραν κλίμακα. Ἐὰν ἔκαμα ἀποταμιεύσεις, ἐνῷ σεῖς ἐσπαταλούσατε, μὲ ἀλμέγει, ἐνῷ σᾶς ἀφήνει ἐλεύθερον. Ἐὰν ἄνθρωπος κατασκευάζῃ πλοῖον, τὸν φορολογοῦμεν διὰ τὴν αὐθάδειάν του, ὡσὰν νὰ ἔκαμε ἔγκλημα κατὰ τοῦ Κράτους· ἐὰν ἀρχίζῃ νὰ λειτουργῇ σιδηρόδρομος, καταφθάνει ὁ ἔφορος ὡσὰν νὰ ἐπρόκειτο περὶ δημοσίας βλάβης. Ἐὰν κτίζεται ἐργοστάσιον, εἰσπράττομεν ἀπ' αὐτὸ ἐτήσιον ποσόν, ποὺ θὰ ἀπετέλει ὡραῖον κέρδος. Λέγομεν, ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην ἀπὸ Κεφάλαιον, ἀλλὰ μόλις συναθροίζει τις τοιοῦτο, τὸν φορολογοῦμεν ὡσὰν νὰ τοῦ εἴχαμεν δώσῃ προνόμιόν τι. Τιμωροῦμεν μὲ φόρους τὸν ἄνθρωπον, ποὺ σκεπάζει τοὺς ἐρήμους ἀγροὺς μὲ ὥριμον σιτάρι· τιμωροῦμεν ἐκεῖνον ποὺ ἀποξηραίνει βάλτους.

Τὸ εἶδος τῆς φορολογίας εἶναι ἐξ ἴσου σημαντικὸν, ὅσον τὸ ποσόν. Ὅπως μικρὸν βάρος ἄσχημα τοποθετημένον ἠμπορεῖ νὰ χαλάσῃ ἄλογον, ποὺ θὰ ἠμποροῦσε νὰ φέρῃ εὐκόλως πολὺ μεγαλύτερον βάρος καλῶς τοποθετημένον, οὕτω καὶ λαὸς ἠμπορεῖ νὰ πτωχεύσῃ καὶ ἡ πλουτοπαραγωγικὴ ἱκανότης του ἠμπορεῖ νὰ καταστραφῇ διὰ φορολογίας, ἡ ὁποία, ἐὰν εἰσεπράττετο κατ' ἄλλον τρόπον, θὰ ἐγίνετο ἀνεκτὴ μὲ εὐκολίαν.

Ὁ τρόπος καθ' ὃν εἰσπράττονται ἴδια ποσὰ φόρων, ἠμπορεῖ νὰ ἐπηρεάζῃ πολὺ διαφορετικῶς τὴν πλουτοπαραγωγήν.

Πάντες οἱ φόροι ἐπὶ τῆς Βιομηχανίας, πάντες οἱ φόροι ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου, πάντες οἱ φόροι ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου, πάντες οἱ φόροι ἐπὶ τῶν Ἐγκαταστάσεων ἔχουν τὴν τάσιν νὰ περιορίζουν τὴν πλουτοπαραγωγὴν καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθοῦν ποτέ, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῇ χρῆμα μὲ ἄλλους φόρους, ποὺ δὲν περιορίζουν τὴν παραγωγήν.

Φορολογία, ἡ ὁποία ἐλλατώνει τὴν πρόσοδον τοῦ παραγωγοῦ, ἀναγκαστικῶς θὰ ἐλαττώσῃ τὴν ὤθησιν πρὸς παραγωγήν· φορολογία, ποὺ κανονίζεται κατὰ τὴν παραγωγικὴν ἐργασίαν ἢ κατὰ τὴν χρῆσιν ἑνὸς τῶν τριῶν παραγόντων τῆς παραγωγῆς ἀναγκαστικῶς, ἀποθαρρύνει τὴν παραγωγήν.

Οὕτω φορολογία, ποὺ μειώνει τὰ εἰσοδήματα τοῦ κεφαλαιούχου, κάμνει τὸν ἕνα ὀλιγώτερον δραστήριον καὶ ἐπιχειρηματικόν, τὸν ἄλλον ὀλιγώτερον πρόθυμον νὰ ἀποταμιεύῃ καὶ νὰ τοποθετῇ. Φορολογία ποὺ πίπτει ἐπὶ τῆς πράξεως τῆς παραγωγῆς, προσθέτει τεχνητὰ ἐμπόδια εἰς τὴν πλουτοπαραγωγήν. Φορολογία, ἡ ὁποία πίπτει ἐπὶ τῆς ἐργασίας μόλις ἐξασκεῖται, ἐπὶ τοῦ πλούτου μόλις χρησιμοποιεῖται ὡς κεφάλαιον, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μόλις καλλιεργεῖται, τείνει νὰ ἀποθαρρύνῃ τὴν παραγωγὴν πολὺ περισσότερον παρὰ φορολογία, ἡ ὁποία δι' ὁμοίου ποσοῦ ἐπιβαρύνει τὸν ἐργάτην, εἴτε ἐργαζόμενον εἴτε παίζοντα, τὸν πλοῦτον, εἴτε χρησιμοποιεῖται παραγωγικῶς εἴτε μὴ παραγωγικῶς, τὸ ἔδαφος, εἴτε καλλιεργεῖται εἴτε μένει χέρσον. Πόσον βαρέως οἱ τοιοῦτοι φόροι πιέζουν τὴν παραγωγήν δύναται νὰ ἐννοήσῃ μόνον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀποπειραθῇ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ φορολογικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον προτείνω ἐγώ.

Ἡ καλυτέρα φορολογία, διὰ τῆς ὁποίας δύνανται νὰ εἰσπράττωνται δημόσια εἰσοδήματα, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τοὺς ἑξῆς ὅρους:

1) Νὰ ἐπίκειται ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαφρότερον ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, οὕτως ὥστε νὰ ἐμποδίζῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον τὴν αὔξησιν τοῦ Γενικοῦ Ταμείου, ἐκ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ πληρώνωνται οἱ φόροι καὶ νὰ συντηρῆται ἡ Κοινωνία.

2) Νὰ εἰσπράττεται εὔκολα καὶ μὲ ὀλίγας δαπάνας, καὶ νὰ βαρύνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπ' εὐθείας τὸν τελευταῖον πληρωτὴν, οὕτως ὥστε νὰ πάρῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν λαὸν ἐπιπροσθέτως ἀπὸ ὅ,τι παίρνει ἡ Κυβέρνησις.

3) Νὰ εἶναι ὡρισμένη, οὕτως ὥστε νὰ δίδῃ τὴν ἐλαχίστην εὐκαιρίαν δι' αὐθαιρεσίας καὶ δωροδοκίας ἐκ μέρους τῶν εἰσπρακτόρων καὶ τὸν ἐλάχιστον πειρασμὸν πρὸς στρέβλωσιν τῶν φορολογικῶν νόμων καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἀληθοῦς δηλώσεως ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

4) Νὰ ἐπίκειται ἀναλόγως καὶ δικαίως, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ζημιώνῃ τὸν ἕνα ἀπέναντι τοῦ ἄλλου.

Πάντες οἱ φόροι δηλονότι πρέπει νὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς ἐργασίας, ἀφοῦ ἄλλη πηγὴ πλούτου δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὴν ἕνωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας μετὰ τῶν φυσικῶν δυνάμεων.

Τὸ ἁπλούστερον θεραπευτικὸν μέσον, τὸ ὁποῖον θέλει αὐξήσῃ τοὺς Μισθοὺς καὶ τοὺς Τόκους τοῦ κεφαλαίου, ἐκριζώσῃ τὴν ἔνδειαν, καταργήσῃ τὴν πενίαν, προμηθεύσῃ ἐπικερδῆ ἐργασίαν εἰς οἱονδήποτε τὴν ἐπιθυμεῖ, ἀνυψώσῃ τὸ ἠθικὸν καὶ τὴν καλαισθησίαν, ἐκκαθαρίσῃ τὴν κυβέρνησιν καὶ ἀνυψώσῃ τὸν Πολιτισμὸν εἰς εὐγενέστερα ὕψη, εἶναι νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸ Κράτος τὴν Ἔγγειον Πρόσοδον διὰ τῆς Φορολογίας.

Καὶ διὰ τοῦτο δὲν χρειάζεται οὔτε ἀπαλλοτρίωσις ἔστω καὶ ἑνὸς κτήματος οὔτε οἱοσδήποτε περιορισμὸς εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας ποὺ δύναται νὰ κατέχῃ τις.

Τοῦ Κράτους εἰσπράττοντος τὴν Ἔγγειον Ἀξίαν διὰ φόρου καὶ ἀφήνοντος μέρος αὐτῆς[1] εἰς τὸν γαιοκτήμονα, ἕκαστον μέλος τῆς Κοινωνίας, θὰ ἐπωφελεῖτο τῶν προτερημάτων τοῦ Συστήματος τούτου

Δεδομένου, ὅτι ἡ Φορολογία ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Προσόδου ἢ ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας θὰ αὐξήσῃ μόλις καταργήσωμεν ἄλλους φόρους, ἡ πρακτικὴ διατύπωσις τῆς προτάσεώς μου εἶναι ὅτι προτείνω: ***Κατάργησιν πάσης Φορολογίας ἐκτὸς τῆς Φορολογίας ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας.***

Ἂς ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον αὐτὸς ὁ Τύπος Φορολογίας ἀνταποκρίνεται εἰς τοὺς 4 ἀνωτέρω ἀναφερθέντας ὅρους.

α') Ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς Παραγωγῆς.

Ὁ Μιραμπὰ ὠνόμασε τὴν πρότασιν τοῦ Κεσνέ, νὰ ἀντικαταστήσῃ πάντας τοὺς λοιποὺς φόρους διὰ τοῦ «Μοναδικοῦ Φόρου» ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας, ἐφεύρεσιν ἰσοδυναμοῦσαν εἰς χρησιμότητα μὲ τὴν ἐφεύρεσιν τῶν γραμ-

---

[1] Ἐδῶ πρέπει νὰ νοηθῇ ὅτι τὸ μέρος τοῦτο θὰ εἶναι πάντως μεγαλύτερον τοῦ ἤδη ἀφαιρεθέντος ἀπὸ τὸν γεωργὸν διὰ τῶν λοιπῶν φόρων. *Σ. Μ.*

μάτων ἢ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ἀνταλλαγῆς διὰ τοῦ νομίσματος.

Τὰ προτερήματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπέφερεν ἡ ἀντικατάστασις τῶν παντοίων φόρων δι' ὧν εἰσπράττονται τώρα τὰ δημόσια εἰσοδήματα, δι' Ἑνιαίου Φόρου ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας, θὰ φανοῦν σπουδαιότερα, ὅσῳ μελετῶνται. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστήριον ποὺ μεταβάλλει τὸ μικρὸ χωριὸ εἰς μεγαλόπολιν. Ἐὰν ἀφαιρέσωμεν τὰ βάρη, τὰ ὁποῖα σήμερον καταπατοῦν τὴν δραστηριότητα καὶ δυσκολεύουν τὴν ἀνταλλαγήν, ἡ πλουτοπαραγωγὴ θὰ αὐξάνεται εἰς τρόπον ἀπίστευτον μέχρι σήμερον. Καὶ τοῦτο θὰ ἐπέφερε πάλιν αὔξησιν τῆς Ἐγγείου Ἀξίας, νέον πλεόνασμα, τὸ ὁποῖον ἡ Κοινωνία θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσπράττῃ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν. Καὶ οὕτω ἀπελευθερουμένης ἀπὸ τὰς δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι παρεμποδίζουν τὴν εἴσπραξιν τοῦ εἰσοδήματος κατὰ τρόπον ἐνθαρρύνοντα τὰς καταχρήσεις ἢ ἐμφανίζοντα τὴν νομοθεσίαν εἰς ἐργαλεῖον ἀτομικῶν συμφερόντων, ἡ Κοινωνία θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἡ τελειοποίησις τῆς ζωῆς θὰ τῆς ἐπέβαλλε καὶ τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ, διότι προσκρούει διαρκῶς εἰς τὴν ἀνηθικότητα τοῦ σημερινοῦ συστήματος.

Ἡ κατάργησις τῶν σημερινῶν φόρων θὰ ἀφῄρει ὁλόκληρον τὸ πελώριον βάρος τῆς φορολογίας ἀπὸ τὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα. Ἡ βελόνη τῆς ραφτρίτσας καὶ τὸ ἐργοστάσιον, τὸ ἄλογον τοῦ ἀραμπατζῆ καὶ ἡ ἀτμομηχανή, ἡ βάρκα καὶ τὸ ἀτμόπλοιον, τὸ ἄροτρον τοῦ χωρικοῦ καὶ ἡ ἀποθήκη τοῦ ἐμπόρου, ὅλα θὰ ἦσαν κατ' ἴδιον τρόπον ἀτελῆ. Πάντες θὰ ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ παράγουν καὶ νὰ συναθροίζουν, ν' ἀγοράζουν καὶ νὰ πωλοῦν, ἀτιμώρητοι ἀπὸ φόρους, ἀνενόχλητοι ἀπὸ ἐφόρους. Ἀντὶ νὰ εἴπῃ εἰς τὸν παραγωγόν, ὅπως τὸ κάμνει σήμερον:

«Ὅσον περισσότερον προσθέτεις εἰς τὸν γενικὸν πλοῦτον, τόσον περισσότερον θὰ σὲ φορολογήσω», τὸ Κράτος θὰ ἔλεγε εἰς τὸν παραγωγόν: «Νὰ εἶσαι ὅσον δραστήριος, ὅσον ἐργατικός, ὅσον ἐπιχειρηματικός θέλεις, θὰ ἀπολαύῃς τὸ πλῆρες ἐσόδημά σου. Δὲν θὰ σὲ τιμωρήσω, διότι ἔκαμες

Πάντες οἱ φόροι δηλονότι πρέπει νὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς ἐργασίας, ἀφοῦ ἄλλη πηγὴ πλούτου δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὴν ἕνωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας μετὰ τῶν φυσικῶν δυνάμεων.

Τὸ ἁπλούστερον θεραπευτικὸν μέσον, τὸ ὁποῖον θέλει αὐξήσῃ τοὺς Μισθοὺς καὶ τοὺς Τόκους τοῦ κεφαλαίου, ἐκριζώσῃ τὴν ἔνδειαν, καταργήσῃ τὴν πενίαν, προμηθεύσῃ ἐπικερδῆ ἐργασίαν εἰς οἱονδήποτε τὴν ἐπιθυμεῖ, ἀνυψώσῃ τὸ ἠθικὸν καὶ τὴν καλαισθησίαν, ἐκκαθαρίσῃ τὴν κυβέρνησιν καὶ ἀνυψώσῃ τὸν Πολιτισμὸν εἰς εὐγενέστερα ὕψη, εἶναι νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸ Κράτος τὴν Ἔγγειον Πρόσοδον διὰ τῆς Φορολογίας.

Καὶ διὰ τοῦτο δὲν χρειάζεται οὔτε ἀπαλλοτρίωσις ἔστω καὶ ἑνὸς κτήματος οὔτε οἱοσδήποτε περιορισμὸς εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας ποὺ δύναται νὰ κατέχῃ τις.

Τοῦ Κράτους εἰσπράττοντος τὴν Ἔγγειον Ἀξίαν διὰ φόρου καὶ ἀφήνοντος μέρος αὐτῆς[1] εἰς τὸν γαιοκτήμονα, ἕκαστον μέλος τῆς Κοινωνίας, θὰ ἐπωφελεῖτο τῶν προτερημάτων τοῦ Συστήματος τούτου

Δεδομένου, ὅτι ἡ Φορολογία ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Προσόδου ἢ ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας θὰ αὐξήσῃ μόλις καταργήσωμεν ἄλλους φόρους, ἡ πρακτικὴ διατύπωσις τῆς προτάσεώς μου εἶναι ὅτι προτείνω: ***Κατάργησιν πάσης Φορολογίας ἐκτὸς τῆς Φορολογίας ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας.***

Ἂς ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον αὐτὸς ὁ Τύπος Φορολογίας ἀνταποκρίνεται εἰς τοὺς 4 ἀνωτέρω ἀναφερθέντας ὅρους.

α') Ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς Παραγωγῆς.

Ὁ Μιραμπὰ ὠνόμασε τὴν πρότασιν τοῦ Κεσνέ, νὰ ἀντικαταστήσῃ πάντας τοὺς λοιποὺς φόρους διὰ τοῦ «Μοναδικοῦ Φόρου» ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας, ἐφεύρεσιν ἰσοδυναμοῦσαν εἰς χρησιμότητα μὲ τὴν ἐφεύρεσιν τῶν γραμ-

---

[1] Ἐδῶ πρέπει νὰ νοηθῇ ὅτι τὸ μέρος τοῦτο θὰ εἶναι πάντως μεγαλύτερον τοῦ ἤδη ἀφαιρεθέντος ἀπὸ τὸν γεωργὸν διὰ τῶν λοιπῶν φόρων. *Σ. Μ.*

τὴν ἀναλαμβάνει, φέρει συγχρόνως καὶ πλεονεκτήματα δι' ἄλλους. Ἐὰν ἄνθρωπος φυτεύῃ καρποφόρον δένδρον, τὸ κέρδος του εἶναι ὅτι μαζεύει τοὺς καρποὺς εἰς τὴν ἐποχήν των· ἀλλὰ ἐκτὸς τοῦ κέρδους τούτου, ὑπάρχει καὶ κέρδος δι' ὅλην τὴν κοινωνίαν. Ἄλλοι ἐκτὸς τοῦ ἰδιοκτήτου θὰ ἀπολαύσουν ἀπὸ τὴν μεγαλυτέραν προμήθειαν ὀπωρικῶν. Τὰ πουλιὰ ποὺ φωλιάζουν στὰ κλαδιά των, θὰ γοητεύσουν καὶ ἄλλους, ἡ βροχὴ ποὺ προσελκύει, δὲν θὰ πέσῃ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ του καὶ εἰς τὸν θαυμάζοντα ἀπὸ μακρὰν τὸ δένδρον θὰ προκαλέσῃ τὸ αἴσθημα τοῦ ὡραίου. Τὸ ἴδιον συμβαίνει μὲ κάθε ἄλλο. Τὸ κτίριον, τὸ ἐργοστάσιον, τὸ πλοῖον, ὁ σιδηρόδρομος χρησιμεύουν καὶ εἰς ἄλλους, ἐκτὸς τοῦ ἀπολαύοντος τὰ ἄμεσα κέρδη.

Ἀλλὰ ἡ μεταφορὰ τοῦ βάρους τῆς Φορολογίας ἀπὸ τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν εἰς τὴν Ἔγγειον Πρόσοδον δὲν θὰ ἔδιδε μόνον νέας ὠθήσεις εἰς τὴν πλουτοπαραγωγήν, ἀλλὰ θὰ ἄνοιγε καὶ νέας εὐκαιρίας δράσεως. Μὲ τοιοῦτο σύστημα οὐδεὶς θὰ εἶχε συμφέρον νὰ κρατῇ χέρσον τὸ ἔδαφός του. Ἡ ἀγοραία τιμὴ τοῦ ἐδάφους θὰ ἔπιπτε καὶ ἑκατομμύρια στρεμμάτων, ἀπὸ τῶν ὁποίων τρέπονται σήμερον εἰς φυγὴν οἱ ἐποικισταί, θὰ ἐκαλλιεργοῦντο ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ θὰ ἐπωλοῦντο μὲ ἀνάλογον τιμὴν εἰς τοὺς ἐποικιστάς.

β') Εὐκολία καὶ Εὐθηνία εἰσπράξεως.

Ἐκτὸς ἀπὸ ὡρισμένα τέλη καὶ δικαιώματα χαρτοσήμων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται σχεδὸν μόνα των, ἀλλὰ δύνανται μόνον εἰς πολὺ περιωρισμένον ποσὸν εἰσοδήματος νὰ ἐφαρμόζωνται, ὁ Φόρος ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας εἶναι ὁ οἰκονομικώτερος καὶ εὐθηνότερος νὰ εἰσπραχθῇ, Διότι τὸ ἔδαφος δὲν κρύβεται καὶ δὲν μεταφέρεται· ἡ ἀξία του εὐκόλως ἐξακριβώνεται καὶ ἅμα ἔχει ἐξακριβωθῇ, δὲν ἔχει παρὰ νὰ εἰσπραχθῇ ὁ φόρος.

Ὁ Φόρος ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας δὲν προστίθεται εἰς τιμὰς καὶ πληρώνεται ἀπ' εὐθείας ἀπ' ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον πίπτει· ἐνῷ πάντα τὰ τέλη τὰ πίπτοντα ἐπὶ ἐμπο-

ρευμάτων αὐξάνουν τὴν τιμὴν καὶ διὰ τῶν ἀνταλλαγῶν ἐπιρρίπτονται ἀπὸ τὸν πωλητὴν εἰς τὸν ἀγοραστήν. Καὶ ὁ καταναλωτὴς εἰς τὸν ὁποῖον πίπτει εἰς τὸ τέλος ὁ φόρος, δὲν πληρώνει μόνον τὸ σύνολον τοῦ φόρου, ἀλλὰ καὶ τὰ κέρδη δι' ἕκαστον ποὺ προκατέβαλε τοὺς φόρους.

Οὕτως ὑπὸ πάσας τὰς ἀπόψεις ἡ Φορολογία ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας εἶναι ἡ εὐθηνοτέρα μέθοδος διὰ τὴν εἴσπραξιν μεγάλου εἰσοδήματος, ἀποδίδουσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν μεγαλυτέραν καθαρὰν ἀπόδοσιν σχετικῶς πρὸς τὰ ἀπὸ τὸν λαὸν ἀφαιρούμενα ποσά.

γ') Βεβαιότης.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας εἶναι ὁ ὀλιγώτερον αὐθαίρετος φόρος ὅλων καὶ ἔχει ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν τὸ προσὸν τῆς βεβαιότητος. Δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ μὲ βεβαιότητα ἀπορρέουσαν ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ἔδαφος δὲν μετακινεῖται καὶ δὲν κρύβεται.

Ἡ βεβαιότης τῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς Ἀξίας τοῦ Ἐδάφους εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπράττωνται οἱ σχετικοὶ φόροι μέχρι τοῦ τελευταίου λεπτοῦ. Δὲν ἀποκλείονται βεβαίως καὶ ὡρισμένα μικρὰ σφάλματα εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Ἐδάφους, ἀλλὰ αἱ ἐξ αὐτῶν προερχόμεναι ἀδικίαι εἶναι μηδαμιναὶ ἐν συγκρίσει μὲ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐπακολουθοῦν τὴν φορολογίαν τὴν ἀπευθυνομένην εἰς τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν. Αἱ ἀνισότητες εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Ἐδάφους ὀφείλονται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι μέχρι σήμερον ἡ ἐκτίμησις αὕτη ἀντικρύζει τὸ Ἔδαφος καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ Ἐγκατάστασιν, ἡνωμένα ὡς ἕν τι ὅλον καὶ οὐχὶ χωρισμένα ἀπ' ἀλλήλου. Ἐὰν πάντες οἱ φόροι ἀπευθύνοντο μόνον εἰς τὸ Ἔδαφος, τὸ σχῆμα τῆς φορολογίας θὰ ἦτο τόσον ἁπλοῦν καὶ καθαρόν, ὥστε τὸ Κοινὸν θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τόσον ἀκριβῶς τὴν ἀξίαν του, ὅσον ἕνας εἰδικὸς ἐμπειρογνώμων.

δ') Ἰσότης.

Ἡ Φορολογία ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας εἶναι ἡ δικαιοτέρα πασῶν, διότι ἐπιβαρύνει ἐκείνους, ποὺ ἀπολαύουν ἀπὸ

τὴν Κοινωνίαν ἰδιαίτερον καὶ πολύτιμον πλεονέκτημα καὶ τοὺς ἐπιβαρύνει ἀναλόγως τοῦ πλεονεκτήματος αὐτοῦ. Τοιουτοτρόπως ἀποτελεῖ αὕτη ἓν φυσικὸν δικαίωμα τῆς Κοινωνίας, ἡ ὁποία παίρνει πίσω μίαν ἀξίαν τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ ἰδία. Ἡ Ἰσότης, ἣν ἐπιβάλλει ἡ Φύσις μόνον τότε θὰ ἐξασφαλίζεται ὅταν ἡ Κοινωνία θὰ εἰσπράττῃ διὰ τὰς ἀνάγκας της τὴν Ἔγγειον Πρόσοδον. Ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους τὰ τυχὸν πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχῃ εἷς πολίτης ἀπέναντι τῶν ἄλλων, θὰ ὀφείλωνται μόνον εἰς τὴν προσωπικήν του δραστηριότητα, δεξιότητα καὶ νοημοσύνην. Ἕκαστος θὰ λαμβάνῃ ὅσα τοῦ ἀξίζουν: Τότε μόνον θὰ λαμβάνῃ ἡ Ἐργασία ὅσα τῆς προσήκουν καὶ το Κεφάλαιον τὴν φυσικήν του πρόσοδον.

Ἡ πρώτη μεγάλη μεταρρύθμισις.

(Ἐκ τῶν «Κοινωνικῶν Προβλημάτων»).

Ἡ ὡς ἄνω ὑποδεικνυομένη μεταρρύθμισις δὲν πρέπει νὰ νοηθῇ ὅτι εἶναι μόνον φορολογική. Εἶναι τι πολὺ εὐρύτερον, ἀποτελεῖ τὴν καθαυτὸ προσαρμογὴν τῆς Κοινωνικῆς Ἀντιλήψεως καὶ Προνοίας ἀπέναντι τῶν Νόμων τῆς Φύσεως. Ἐὰν θελήσῃ τις νὰ ἐκφρασθῇ δογματικῶς καὶ νὰ εἰπῇ ὅτι εἶναι θέλησις τοῦ Δημιουργοῦ τῶν πάντων νὰ καταλήξῃ ἡ φορολογία εἰς τὴν μορφὴν αὐτήν, θὰ κάμῃ τὴν ἐντύπωσιν ἴσως ὅτι βλασφημεῖ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἐμβαθύνῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος, θὰ ἐννοήσῃ ὅτι μία τοιαύτη ἔκφρασις δὲν εἶναι διόλου βλασφημία, ὅπως δὲν εἶναι βλασφημία νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶναι θέλησις τοῦ Ὑψίστου νὰ περιπατοῦν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ πόδια καὶ ὄχι μὲ τὰ χέρια.

Ὁ ἄνθρωπος συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ Σχέδιον τῆς Δημιουργίας τόσον μὲ τὰς κοινωνικάς του σχέσεις, ὅσον μὲ τὰς φυσικάς του σχέσεις. Ὅπως ἔχει προορισθῇ τὸ ψάρι νὰ κολυμβᾷ εἰς τὸ νερό τὸ πουλὶ νὰ πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα, οἱ πίθηκοι νὰ σκαρφαλώνουν εἰς τὰ δένδρα καὶ τὰ τυφλοπόντικα νὰ σκάπτουν τὴν γῆν, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ ζῇ μὲ τοὺς συντρόφους

του. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι φύσει κοινωνικὸν ζῶον. Καὶ τὸ Σχέδιον τῆς Δημιουργίας πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνῃ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀτόμου. Ὁ Πολιτισμός μας δὲν δύναται νὰ μᾶς μεταφέρῃ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῶν φυσικῶν νόμων. Σιδηρόδρομοι, τηλέγραφοι καὶ ἐργατικαὶ μηχαναὶ δὲν εἶναι περισσότερον συμπτώσεις, παρὰ τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα. Ὁ ἄνθρωπος ὁδηγεῖται ἀπὸ τὸ ὁρμέμφυτόν του καὶ ἀναγκάζεται νὰ σχηματίσῃ Κοινωνίαν. Ἡ Κοινωνία γενομένη οὕτως ἔχει ὡρισμένας ἀνάγκας καὶ λειτουργίας, δι' ἃς χρειάζονται εἰσοδήματα. Αὐταὶ αἱ ἀνάγκαι καὶ λειτουργίαι ἐφ' ὅσον αὐξάνουν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κοινωνίας, χρειάζονται μεγαλύτερα εἰσοδήματα.

Ἡ πεῖρα, ἐὰν ὄχι ἡ ὁρμέμφυτος ἀντίληψις τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως, μᾶς διδάσκει, ὅτι ὑπάρχει φυσικὴ ὁδὸς διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ἑκάστης φυσικῆς ἀνάγκης.

Καὶ ἐὰν ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν Φύσιν, ὅπως τοῦτο εἶναι βέβαιον, πρέπει τὸ αὐτὸ νὰ ἰσχύῃ διὰ τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, ὅπως ἰσχύει διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀτόμου καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ φυσικὴ καὶ ὀρθὴ μέθοδος Φορολογίας, ὅπως ὑπάρχει φυσικὸς καὶ ὀρθὸς τρόπος βαδίσματος.

Γνωρίζομεν, ὅτι ὁ φυσικὸς τρόπος τοῦ περιπατήματος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν χειρῶν.

Τὸ γνωρίζομεν ὁριστικῶς διότι τὰ πόδια εἶναι προωρισμένα διὰ τὸ βάδισμα, τὰ χέρια ὅμως ὄχι. Διότι ἐφόσον περιπατεῖ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ πόδια, τὰ λοιπὰ ὄργανα τοῦ σώματος εἶναι ἐλεύθερα νὰ ἐκτελέσουν τὰς ἰδικάς των λειτουργίας, ἐνῷ δὲν θὰ συνέβαινε τοῦτο ἐὰν ἐπεριπάτει μὲ τὰ χέρια· διότι ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ μὲ τὰ πόδια εὐκόλως καὶ ταχέως, ἐνῶ ὅσον καὶ νὰ γυμνάζεται, δὲν θὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ περιπατῇ μὲ τὰ χέρια παρὰ δυσκόλως, βραδέως καὶ ἀνεπιτηδείως. Ὁμοίως δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι ὁ μόνος φυσικὸς καὶ ὀρθὸς τρόπος νὰ εἰσπράξωμεν τὰ εἰσοδήματα, ἅτινα χρειάζονται διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας, εἶναι νὰ εἰσπράξωμεν αὐτὰ διὰ Φορολογίας ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας. Ἡ Ἔγγειος Ἀξία εἶναι τόσον προσηρμοσμένη ὡς ἐκ τῆς

φύσεώς της καὶ τῶν σχέσεων ἃς δημιουργεῖ εἰς τὴν Φορολογίαν, ὥστε ὁ προορισμός της οὗτος εἶναι τόσον αὐτονόητος ὅσον ἐκεῖνος, ὃν ἔχουν οἱ πόδες διὰ τὸ βάδισμα. Ἡ Ἔγγειος Ἀξία αὐξάνει μόνον, ὅταν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Κοινωνίας ἀρχίζῃ νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη οἱουδήποτε δημοσίου ἢ κοινοῦ εἰσοδήματος. Αὐξάνει, ὅταν προχωρῇ ἡ ἀνάπτυξις τῆς Κοινωνίας καὶ ἐφόσον ἀπαιτοῦνται μεγαλύτερα εἰσοδήματα. Ἡ Φορολογία ἐπὶ τῆς Ἐγγείου Ἀξίας δὲν ἐλαττώνει τὴν ἀτομικὴν παρότρυνσιν εἰς παραγωγὴν καὶ ἀποταμίευσιν, ὅπως τὸ κάμνουν ἄλλαι φορολογικαὶ μέθοδοι· τοὐναντίον ἀφήνει πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις καὶ ἀποφεύγει τὰ ἐμπόδια εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς. Δὲν ὑποστηρίζει προνόμια καὶ δὲν προκαλεῖ ἀδίκους ἀνισότητας εἰς τὴν διανομὴν τοῦ Πλούτου, ὅπως τὸ κάμνουν ἄλλοι φόροι· τοὐναντίον ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι συντρίβει ἕκαστον προνόμιον καὶ ἐξισώνει τὴν Διανομὴν τοῦ Πλούτου. Εἰσπράττεται μὲ μεγαλυτέραν βεβαιότητα καὶ εὐθηνίαν παντὸς ἄλλου φόρου. Δὲν ἐνθαρρύνει τὴν ἀπόκρυψιν, τὴν δωροδοκίαν καὶ τὴν ἀτιμίαν, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦνται ἀπὸ τοὺς ἄλλους φόρους. Ἐν ἑνὶ λόγῳ προσαρμόζεται εἰς τὰς οἰκονομικὰς καὶ ἠθικὰς ἀπαιτήσεις. Τί δύναται νὰ προσαρμόζεται περισσότερον εἰς τὴν δικαιοσύνην ἀπὸ τὸ ὅτι ἡ Ἔγγειος Ἀξία μὴ δημιουργηθεῖσα δι᾽ ἀτομικῆς καταπονήσεως προέρχεται ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Κοινωνίας, εἰσπράττεται ὑπὸ τῆς Κοινωνίας διὰ τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας;

Μία κοινωνικὴ μεταρρύθμισις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μὲ θορύβους καὶ φωνάς, μὲ καταγγελίας καὶ προκηρύξεις, μὲ τὸν σχηματισμὸν πολιτικῶν μερίδων ἢ μὲ ἐπαναστάσεις, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν ἀφύπνισιν τῆς διανοίας καὶ μὲ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἰδανικοῦ μας. Ἐφ᾽ ὅσον δὲν ἐπικρατοῦν ὀρθαὶ σκέψεις, δὲν ἠμποροῦν νὰ γίνουν ὀρθαὶ πράξεις καὶ μόνον τὸν ὀρθὸν λογισμὸν θὰ ἀκολουθήσῃ ὀρθὴ πρᾶξις. Ἡ δύναμις ἔγκειται πάντοτε εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καταπιέζει τὸν λαὸν εἶναι ἡ ἀμάθειά του, ὁ ἴδιος ὁ μυωπικὸς ἐγωισμός του.

Τὸ πραγματικὸν Ἐλεύθερον Ἐμπόριον.

(Ἐκ τοῦ ἔργου «Προστασία ἢ Ἐλεύθερον Ἐμπόριον;»)

Κοντὰ στὸ παράθυρο τοῦ Γραφείου μου μεγάλος ταῦρος εἶναι δεμένος μὲ κρῖκον στὴν μύτη. Τρώγοντας γύρω γύρω του τὸ γρασίδι ἐτύλιξε τὸ σχοινί του στὸν πάσσαλο, οὕτως ὥστε ἠχμαλωτίσθη τελείως. Εἶναι ἕνα μαρτύριον γι' αὐτόν, τοῦ Ταντάλου τὸ μαρτύριον, νὰ βλέπῃ τὸ γρασίδι καὶ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ τὸ φθάσῃ, νὰ μὴν εἶναι ἱκανὸς νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του διὰ νὰ διώξῃ τὶς μύγες ποὺ μαζεύθηκαν στὶς πλάτες του.

Τοῦ κάκου στρηφογυρίζει πάλι καὶ πάλι καὶ πότε μουγγρίζει ἐλεεινά, πότε ξαναφήνεται εἰς σιωπηλὴν ἀνοχήν.

Αὐτὸς ὁ ταῦρος, ἀληθινὸν ὑπόδειγμα συγκεντρωμένης δυνάμεως, ποὺ δὲν ἔχει ἀρκετὸ μυαλὸ διὰ νὰ ξέρῃ πῶς νὰ ἐλευθερωθῇ, καὶ ποὺ ὑποφέρει τὰ πάνδεινα ἀπὸ ἐχθροὺς ἀσυγκρίτως κατωτέρους του χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα σωτηρίας, μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ πραγματικὸν σύμβολον τῶν ἐργατικῶν τάξεων.

Εἰς ὅλας τὰς χώρας, ἄνθρωποι ποὺ μὲ τὴ δουλειά τους δημιουργοῦν πλούτη, καταβάλλονται ἀπὸ φτώχια καὶ ἐνῷ ἡ Πρόοδος τοῦ Πολιτισμοῦ ἀνοίγει διαρκῶς μεγάλους ὁρίζοντας καὶ δημιουργεῖ νέας ἀνάγκας, αὐτοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν ἕνα κτηνώδη βίον. Μὲ τὴν συνείδησιν τῆς ἀδικίας πῶς εἶναι γεννημένοι διὰ περισσότερα παρὰ διὰ μιὰ ζωὴ ταπεινή, πότε πότε στρηφογυρίζουν καὶ ξεφωνίζουν. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον δὲν ἐννοοῦν, ποῖα εἶναι τὰ αἴτια τοῦ ἀποτελέσματος, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν καταλάβουν πῶς εἶναι δεμένοι καὶ πῶς μποροῦν νὰ γλυτώσουν, οἱ κραυγές τους εἶναι τόσο περιττὲς σὰν ἐκεῖνες τοῦ ταύρου· μάλιστα καὶ πιὸ περιττὲς ἀκόμα: Διότι ἐγὼ θὰ βγῶ καὶ θὰ σπρώξω τὸν ταῦρον στὴν ἀντίθετη διεύθυνσι ποὺ θὰ ξετυλιχθῇ τὸ σχοινί του· ἀλλὰ ποιὸς θὰ ἔρθῃ νὰ σπρώξῃ τοὺς ἀνθρώπους στὴν Ἐλευθερία; Μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ χρησιμοποιήσουν τὴν λογικὴν ποὺ τοὺς ἔχει δοθῇ, τίποτε δὲ ἠμπορεῖ νὰ τοὺς ὀφελήσῃ. Δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς χωριστὴ πρόνοια.

Τὸ πόσον μακρυὰ εἶναι ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν μιᾶς πρακτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἐκεῖνοι ποὺ περισσότερον ἀπ' ὅλους ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν ἀδικίαν τῆς σημερινῆς καταστάσεως, φαίνεται ἀπὸ τὰς Ὀργανώσεις τῶν ἐργατῶν. Ἂν καὶ ἀρχίζουν νὰ ἐννοοῦν τὴν σπατάλην τῶν ἀπεργιῶν καὶ τὴν ἀνάγκην ριζικῶν νομοθετικῶν μέτρων, αἱ Ὀργανώσεις δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ διατυπώσουν πολιτικὰς ἀξιώσεις μὲ εὐρέα ἀποτελέσματα.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐλευθερώσωμεν τὴν Παραγωγήν, δὲν πρέπει μόνον νὰ ἀπομακρύνομεν ὅλους τοὺς φόρους ἀπὸ τὴν Παραγωγήν, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς λοιποὺς περιορισμούς.

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ πραγματικὸν Ἐλεύθερον Ἐμπόριον πρέπει τὸ παθητικὸν στοιχεῖον τῆς Παραγωγῆς, τουτέστι τὸ Ἔδαφος, νὰ εἶναι προσιτὸν εἰς τὴν Ἐργασίαν, ἥτις εἶναι τὸ ἐνεργητικὸν στοιχεῖον τῆς Παραγωγῆς.

Μία μερικὴ μόνον μεταρρύθμισις ποὺ καταχρηστικῶς ὀνομάζεται «Ἐλεύθερον Ἐμπόριον» καὶ περιορίζεται εἰς τὴν κατάργησιν τῶν δασμῶν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τὰς ἐργατικὰς τάξεις, διότι δὲν φθάνει εἰς τὴν θεμελιώδη αἰτίαν τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀνίσου διανομῆς τοῦ Πλούτου. Πραγματικὸν Ἐλεύθερον Ἐμπόριον προκαλεῖ ὄχι μόνον τὴν μεγαλυτέραν Παραγωγὴν τοῦ Πλούτου, ἀλλὰ καὶ τὴν καλυτέραν διανομήν του. Εἶναι εὔκολον καὶ φανερὸν μέσον ποὺ φέρει τὴν μόνην ἀλλαγήν, ποὺ ἐξασφαλίζει τὴν δικαίαν διανομήν, οὕτως ὥστε αἱ μεγάλαι ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις ποὺ ἐπιδιώκει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, νὰ μετατρέπωνται εἰς πραγματικοὺς παράγοντας τῆς ριζικῆς ἀνωρθώσεως τῆς Κοινωνίας.

Τὸ ἀξίωμα ὅτι ***πρέπει νὰ φερώμεθα πρὸς τοὺς ἄλλους ὅπως θέλομεν νὰ φέρωνται οἱ ἄλλοι πρὸς ἡμᾶς,*** ὅτι πρέπει νὰ σεβώμεθα τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων ὅσον θέλομεν νὰ σέβωνται αὐτοὶ τὰ ἰδικά μας, δὲν εἶναι μόνον καλὴ συμβουλὴ διὰ τὰ ἄτομα, ἀλλὰ εἶναι ὁ Νόμος ποὺ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις καὶ τὴν ἐθνικὴν πολιτικήν ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ ἀγαθὰ τῆς εὐημερίας καὶ τῆς εἰρήνης.

Ἐν Βιέννῃ, τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ 1934.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΑΣ. ΓΙΑΝΝΗΛΙΑΣ